

Sažetak Godišnjeg izvješća o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2019. godinu

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: **AZTN**) temeljem zakonske obveze podnošenja godišnjeg izvješća o radu Hrvatskom saboru za proteklu kalendarsku godinu, izradila je i podnosi Hrvatskom saboru Godišnje izvješće o radu AZTN-a za 2019. godinu (dalje u tekstu: Izvješće).

Izvješće se podnosi kako bi se političku, gospodarsku i stručnu javnost informiralo o aktivnostima AZTN-a u 2019. godini i time osigurala transparentnost rada te dodatno doprinijelo afirmaciji i zaštiti tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj.

Zaštita tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj povjerena je AZTN-u. AZTN je osnovan odlukom Hrvatskog sabora od 20. rujna 1995. godine i odredbama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja iz 1995. godine. S radom je započeo 1997. godine, a osnivač AZTN-a je Republika Hrvatska (dalje u tekstu: RH).

Područje zaštite tržišnog natjecanja u RH prvi je put uređeno Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja iz 1995. godine, kojim je uz uvođenje osnovnih pravila tržišnog natjecanja koja vrijede u Europskoj uniji (dalje u tekstu: EU), osigurano osnivanje i rad neovisne institucije za provedbu pravila tržišnog natjecanja. Zbog neprekidnog razvoja ove grane prava u EU, taj propis se i u RH često mijenjao u svrhu njegovog usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a. Tako su izmjene i dopune tog prvog zakona stupile na snagu 1997. i 1998. godine, a nakon toga, 1. listopada 2003. godine stupa na snagu novi Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja, koji je bio na snazi sve do 1. listopada 2010. godine, kada na snagu stupa danas važeći zakon.

Sukladno važećem **Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja** („Narodne novine“, br. 79/09. i 80/13.; dalje u tekstu: **ZZTN**), AZTN je pravna osoba s javnim ovlastima koja samostalno i neovisno obavlja poslove u okviru svog djelokruga i nadležnosti. Te su nadležnosti, osim navedenim zakonom, određene i zakonodavstvom EU-a, vezano uz primjenu članka 101. i članka 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 115, 9. svibnja 2008. godine; dalje u tekstu: UFEU), kao i uz kontrolu koncentracija između poduzetnika i to:

- Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. godine o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (Tekst značajan za EGP); SL L 1, 4. siječnja 2003. godine, str. 1-25, SL; posebno izdanje na hrvatskom jeziku poglavlje 8., svezak 1., str. 165-189 (dalje tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003); i
- Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika (Tekst značajan za EGP); SL L 24, 29. siječnja 2004. godine, str. 1-22, SL; posebno izdanje na hrvatskom jeziku poglavlje 8., svezak 5., str. 73-94 (dalje u tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004).

Slijedom navedenog, AZTN je ovlašten za primjenu nacionalnog i europskog prava tržišnog natjecanja. Ovlasti AZTN-a, uređene ZZTN-om, sadržajno implicate obuhvaćaju poslove jedinog nacionalnog i općeg regulatornog tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja na svim tržištima u RH.

AZTN nema vlastitih prihoda. Financiranje rada i aktivnosti AZTN-a proizlazi isključivo iz sredstava koja se osiguravaju u Državnom proračunu RH. **Upravne pristojbe i upravno-kaznene mjere koje utvrđuje i izriče AZTN, prihod su Državnog proračuna RH.**

Statutom AZTN-a, koji je potvrdio Hrvatski sabor, detaljno su propisane aktivnosti i djelokrug rada AZTN-a. Zadatak AZTN-a je onemogućiti sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišnog natjecanja i kroz zabranjene sporazume između poduzetnika i zlouporabu vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu. U njegovoj nadležnosti je i kontrola dopuštenosti koncentracija poduzetnika.

Od 7. prosinca 2017. godine AZTN je nadležan i za provedbu **Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom** („Narodne novine“, br. 117/17.; dalje u tekstu: **ZNTP**). Tim je zakonom u RH prvi put uređeno područje zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom. ZNTP-om se utvrđuju pravila i sustav mjera za sprječavanje nametanja nepoštenih trgovačkih praksi i taksativno utvrđuju nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe hranom, čijim se nametanjem iskorištava značajna pregovaračka snaga otkupljivača i/ili prerađivača ili trgovca u odnosu na njihove dobavljače. Cilj tog zakona je uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi, kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom.

AZTN-om upravlja Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: **Vijeće; Vijeće AZTN-a**). Vijeće ima pet članova. Svi su zaposleni u AZTN-u. Predsjednika i članove Vijeća, na prijedlog Vlade RH, imenuje i razrješava dužnosti Hrvatski sabor. Predsjednik i članovi imenuju se na razdoblje od pet godina, a uvjeti za imenovanje, trajanje mandata i djelokrug rada članova Vijeća uređeni su ZZTN-om. Tako primjerice, članovi Vijeća ne mogu biti državni dužnosnici, osobe koje obnašaju dužnosti u tijelima političkih stranaka, članovi uprava, nadzornih odbora ili upravnih vijeća poduzetnika. Također, ne smiju biti članovi bilo kojeg drugog oblika interesnog udruživanja koji bi mogao dovesti do sukoba interesa. Vijeće na svojim sjednicama donosi odluke o svim općim i pojedinačnim aktima AZTN-a. Odluke se donose većinom od najmanje tri glasa, a pri donošenju odluka nitko ne može biti suzdržan.

Svakodnevne upravne i stručne poslove obavlja **stručna služba AZTN-a**, koju čine magistri prava s položenim pravosudnim ispitom, magistri ekonomije i informatičari specijalizirani u području digitalne forenzike, redom stručnjaci u području prava i politike tržišnog natjecanja.

AZTN je u 2019. godini imao ukupno **772 riješena predmeta iz područja tržišnog natjecanja i zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi**.

Za utvrđene povrede ZZTN-a i ZNTP-a tijekom 2019. godine **izrečene su upravno-kaznene mjere u ukupnom iznosu od 4.119.500,00 kuna**.

U 2019. godini bilježi se povećanje riješenih predmeta od 12,6 posto u odnosu na 2018. godinu. Riječ je o jače izraženom trendu povećanja, budući da je povećanje u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu iznosilo 6,7 posto.

Ovdje također treba istaknuti da je 2019. godina prva kalendarska godina u kojoj je AZTN primjenjivao ZNTP u tzv. punom opsegu, kao akt koji pokriva široku problematiku zabrane nepoštenih trgovačkih praksi te je stoga AZTN imao i značajno povećan opseg poslova.

Na dan 31. prosinca 2019. godine, AZTN je imao ukupno 37 upravnih predmeta u tijeku, 15 predmeta iz područja tržišnog natjecanja i 22 predmeta iz područja nepoštenih trgovačkih praksi. Riječ je o upravnim postupcima pokrenutim u drugoj polovici 2019. godine, u kojima se postupak kontinuirano i aktivno vodi, ali se do kraja izvještajne godine još nisu stekli zakonski uvjeti za donošenje rješenja.

Veliki dio aktivnosti AZTN-a tijekom 2019. godine odnosio se na predmete vezane uz **utvrđivanje zabranjenih horizontalnih sporazuma između poduzetnika (kartela)**.

Zabranjeni su sporazumi poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje poduzetnika, koji kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja. Sklapanje zabranjenih sporazuma predstavlja najtežu povredu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. AZTN je u 2019. godini u području utvrđivanja zabranjenih sporazuma proveo prethodno ispitivanje stanja na osam (8) mjerodavnih tržišta kako bi utvrdio ima li dostatno uvjeta za pokretanje postupka po službenoj dužnosti. Ukupno je **riješeno 25 predmeta** iz ovog područja.

Utvrđeno je postojanje dva (2) zabranjena horizontalna sporazuma (kartela) u kojima je više poduzetnika konkurenata međusobno dogovaralo cijene svojih usluga i na taj način štetilo korisnicima usluga dogovarajući više cijene od tržišnih. **Do odlučujućih dokaza u predmetima, AZTN je došao informacijom od korisnika usluga, odnosno putem nenajavljenih pretraga u kojima je korištena informatička forenzička obrada podataka.**

U jednom predmetu AZTN je prihvatio preuzimanje obveza u obliku mjera, uvjeta i rokova za otklanjanje negativnih učinaka na tržišno natjecanje od strane poduzetnika, s obzirom na činjenicu da je poduzetnik protiv kojeg je postupak pokrenut, već u ranoj fazi postupka samoinicijativno predložio mjere, koje je AZTN smatrao dostatnim za trenutno ponovno uspostavljanje tržišnog natjecanja.

Postojanje vladajućeg položaja poduzetnika na nekom tržištu nije suprotno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, ali je zabranjena zlouporaba toga položaja. Naime, intencija poduzetnika da stalno jača svoj tržišni položaj i tržišnu snagu, prirodna je i opravdana. Međutim, poduzetnici u vladajućem položaju moraju posebno paziti da se zbog svoje značajne tržišne snage na tržištu ne počnu ponašati i djelovati suprotno pravilima tržišnog natjecanja.

Kako bi utvrdio postoje li indicije dostatne za pokretanje postupka utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja po službenoj dužnosti, AZTN je tijekom 2019. godine proveo prethodno ispitivanje stanja na trinaest (13) mjerodavnih tržišta te je riješio ukupno 22 predmeta iz tog područja. AZTN je temeljem indicija utvrđenih tijekom prethodnog ispitivanja stanja na tržištu, postupak utvrđivanje zlouporabe vladajućeg položaja pokrenuo u dva (2) predmeta. U jednom od njih AZTN je postupak okončao prihvaćanjem mjera predloženih od strane poduzetnika. U drugom predmetu, unatoč dostatnim indicijama za pokretanje postupka, AZTN u postupku nije utvrdio postojanje dokaza o zlouporabi vladajućeg položaja. U ostalim predmetima, nakon detaljnog prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnim tržištima, nije utvrđeno dostatno indicija za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Kad je riječ o **koncentracijama poduzetnika**, valja imati na umu da one nisu *a priori* nepoželjne. U pravilu je riječ o redovnom i uobičajenom procesu konsolidacije i restrukturiranja poduzetnika, a sve češće i cijelih industrija, kao odgovora na značajne promjene na tržištima, s ciljem da se ostvare uštede i sinergije koje će novostvorenim ekonomskim entitetima omogućiti učinkovitije poslovanje. Zadatak je AZTN-a unaprijed procijeniti hoće li pozitivni učinci namjeravane provedbe koncentracije na strukturu tržišta i interese potrošača prevladati nad negativnim učincima koncentracije na tržišno natjecanje, prije svega zbog smanjenja broja konkurenata i povećane opasnosti od koluzije. Stoga je ocjena namjere provedbe koncentracija poduzetnika jedna od izuzetno važnih zadaća AZTN-a.

U području ocjene dopuštenosti koncentracija AZTN je analizirao 35 mjerodavnih tržišta. Od ukupno riješenih 34 predmeta ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika u 2019. godini, zbog mogućeg značajnog učinka tih koncentracija na tržišno natjecanje, u dva (2) predmeta provedene su dubinske pravne i ekonomske analize, odnosno u tim je predmetima provedena ocjena dopuštenosti koncentracije poduzetnika na 2. razini.

U trinaest (13) predmeta koncentracije su ocjenjene dopuštenim na 1. razini, odnosno bez pokretanja postupka, budući da je bila riječ o koncentracijama koje nemaju značajan učinak na tržišno natjecanje, s obzirom da se provedbom tih koncentracija ne stvara novi niti jača postojeći vladajući položaj poduzetnika na tržištu.

AZTN je bio snažno angažiran u praćenju izvršavanja mjera i uvjeta u predmetima ranije uvjetno dopuštenih koncentracija.

U šest (6) predmeta AZTN je odbacio prijave namjere provedbe koncentracije, budući da nisu bili ispunjeni uvjeti za podnošenje prijave koncentracije, dok je u ostalim predmetima dao odgovore vezane uz moguće prijave koncentracija.

Nadalje, AZTN je u 2019. godini od Europske komisije (dalje u tekstu: Komisija ili EK) zaprimio 473 notifikacije koncentracija poduzetnika. U tim je predmetima trebalo provjeriti imaju li konkretne koncentracije, iako su prijavljene EK-u, učinak i na hrvatsko tržište.

U ostale značajne aktivnosti AZTN-a, svakako spadaju **sektorska istraživanja tržišta**.

Sektorska se istraživanja provode u cilju boljeg razumijevanja strukture i odnosa na pojedinim tržištima. Riječ je o pravno-ekonomskim analizama pojedinih tržišta, odnosa na njima, načina njihovog funkcioniranja te analiza regulatornog okvira za pojedine djelatnosti, osnovni su preduvjeti za učinkovitu provedbu propisa iz nadležnosti AZTN-a. Sektorska istraživanja nekog tržišta često rezultiraju otkrivanjem indicija za pokretanje postupaka.

Tako je AZTN u 2019. godini, osim prethodno spomenutog velikog broja tržišta koje je istraživao u konkretnim postupcima, proveo tri (3) opsežna sektorska istraživanja tržišta. Riječ je o tržištu trgovine na malo mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo, tržištu osiguranja i tržištu tiska. Analize tih tržišta objavljene su na mrežnim stranicama AZTN-a.

AZTN je u 2019. godini pokrenuo i sektorsko istraživanje digitalnih tržišta, točnije istraživanje tržište pružanja usluga online rezervacija smještaja u RH. Rezultati tog istraživanja bit će objavljeni u godišnjem izvješću AZTN-a za 2020. godinu.

Značajne aktivnosti AZTN-a u ovoj izvještajnoj godini bile su usmjerene na **promicanje prava i politike tržišnog natjecanja**, odnosno na jačanje kulture tržišnog natjecanja, osobito u smislu stvaranja ukupnog institucionalnog i gospodarskog okruženja, kojim se potiče ulazak poduzetnika na tržište i uklanjanju faktičkih i administrativnih zapreka razvoju tržišnog natjecanja.

AZTN je u ovom izvještajnom razdoblju u tom bitnom segmentu svojeg djelovanja riješio ukupno **77** predmeta. Od tog je broja, deset (10) mišljenja dato je na propise (zakonske i podzakonske akte), dok se jedno (1) stručno mišljenje odnosilo se na sektor elektroničkih komunikacija. Osim stručnih mišljenja, AZTN je dao i 67 očitovanja kojim je odgovorio na upite pravnih i fizičkih osoba, komora i drugih subjekata.

Ovo je izvještajno razdoblje obilježila i međuresorska suradnja s Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom pravosuđa, Ministarstvom uprave i drugim relevantnim institucijama, u okviru radne skupine za izmjene i dopune ZZTN-a, radi usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a. Riječ je o transpoziciji u nacionalno zakonodavstvo **Direktive (EU) 2019/1 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. godine o ovlašćivanju tijela država članica nadležnih za tržišno natjecanje za učinkovitiju provedbu pravila o tržišnom natjecanju i osiguravanju pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta** (dalje u tekstu: **Direktiva ECN+**). Direktiva je stupila je na snagu 3. veljače 2019. godine, a Zakon o izmjenama i dopunama ZZTN-a treba stupiti na snagu najkasnije do 4. veljače 2021. godine

Svrha Direktive ECN+ je bitno jačanje tijela nadležnih za zaštitu tržišnog natjecanja u provedbi pravila EU-a o tržišnom natjecanju, s ciljem boljeg funkcioniranja unutarnjeg tržišta EU-a. U tom je smislu AZTN, temeljem ovlasti Ministarstva gospodarstva, obrta i poduzetništva, osnovalo radnu skupinu za izradu Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZZTN-a. U tu su radnu skupinu, koju vodi i koordinira AZTN, osim eksperata AZTN-a, uključeni stručnjaci iz relevantnih ministarstava, strukovnih komora i akademske zajednice.

U ovom je izvještajnom razdoblju AZTN **riješio ukupno 62 predmeta iz područja zabrane nepoštenih trgovačkih praksi**. U devet (9) predmeta utvrđeno je nametanje nepoštenih trgovačkih praksi od strane više trgovaca i otkupljivača ili prerađivača te je za njih AZTN **izrekao upravno-kaznenu mjeru u ukupnom iznosu od 3.499.500,00 kuna**. Ostala 53 predmeta iz tog područja odnosila su se na istraživanje pojedinih tržišta i očitovanja na upite fizičkih i pravnih osoba, komora i drugih subjekata te na međunarodnu suradnju s EK.

Jedan od ključnih dokumenata EU-a na području provedbe nacionalnih propisa o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi svakako je **Direktiva (EU) br. 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća, od 17. travnja 2019. godine o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima** (dalje u tekstu: **Direktiva (EU) br. 2019/633**).

Direktiva (EU) br. 2019/633 je stupila na snagu 30. travnja 2019. godine i prvi je zakonodavni akt kojim se uređuje pitanje nepoštenih trgovačkih praksi na razini EU-a. Njezinim se odredbama uspostavlja minimalni popis zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi u odnosima između kupaca i dobavljača u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, utvrđuje se minimum pravila za provedbu tih zabrana kao i mehanizmi za koordinaciju među provedbenim tijelima. Određivanjem minimalnog popisa zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi te minimalnih pravila u pogledu provedbe zabrana, nastoji se postići ujednačena razina zaštite javnopravnih interesa na cjelokupnom području EU-a.

Tijelo nadležno za izradu nacrta prijedloga propisa kojim ZNTP treba biti usklađen s Direktivom (EU) br. 2019/633 je Ministarstvo poljoprivrede, koje je s pripremama za izmjene i dopune važećeg ZNTP-a započelo u listopadu 2019. godine. U povjerenstvo za izradu nacrta Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZNTP-a, uključeni su i eksperti AZTN-a. Krajnji rok za donošenje i objavu zakona i drugih propisa potrebnih radi usklađivanja s

Direktivom (EU) br.2019/633 za države članice je do 1. svibnja 2021. godine, a mjere unesene u zakonodavstva država članica počinju se primjenjivati najkasnije 1. studenoga 2021. godine.

Još jedan bitan segment poslovanja AZTN-a bila je **međunarodna suradnja**. Tako je nakon osam mjeseci provedbe, uspješno dovršen twinning light projekt pomoći Agenciji za zaštitu konkurencije Crne Gore. Bio je to prvi projekt koji je AZTN samostalno proveo kao pružatelj pomoći. U projektu, koji je Europska unija financirala s 250.000 eura, pravni i ekonomski stručnjaci AZTN-a radili su na jačanju kapaciteta crnogorske agencije u vođenju i rješavanju predmeta iz područja zaštite tržišnog natjecanja.

AZTN je unaprjeđivao suradnju i s tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja drugih država. Tako je u 2019. godini sklopljen sporazum o suradnji s tijelom za zaštitu tržišnog natjecanja Republike Albanije, a održan je i bilateralni susret s predstavnicima Državne uprave za regulaciju tržišta Narodne republike Kine.

U području multilateralne suradnje, valja spomenuti svakodnevnu komunikaciju i suradnju s kolegama iz država članica Europske unije u području tržišnog natjecanja i nepoštenih trgovačkih praksi, kroz sastanke radnih skupina, podskupina te savjetodavnih odbora Europske mreže tijela za zaštitu tržišnog natjecanja, kao i slanje i primanje brojnih upita o konkretnim predmetima i zakonskim rješenjima.

U protekloj su godini nastavljene redovne aktivnosti AZTN-a u okviru OECD-ovog Odbora za tržišno natjecanje, u kojem AZTN ostvaruje status sudionika već petu godinu za redom. AZTN redovno sudjeluje i u aktivnostima Međunarodne mreže tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (ICN), u okviru koje je pristupio novom Postupovnom okviru tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (CAP – Competition Agency Procedures).

Kroz različite komunikacijske kanale, AZTN osobitu pozornost i brigu posvećuje **javnosti i transparentnosti svoga rada**. Aktivno promicanje prava i politike tržišnog natjecanja provodi se putem edukacija poduzetnika i potrošača te kroz transparentnu i otvorenu komunikaciju s javnosti. Na isti je način AZTN angažiran na edukaciji u području zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom i upoznavanju adresata s propisima iz tog područja.

Sukladno usvojenoj i javno dostupnoj Komunikacijskoj strategiji, AZTN na svojim mrežnim stranicama objavljuje svoje odluke, mišljenja i godišnja izvješća o radu, kao i stručne članke, priopćenja za javnost i medije o pokrenutim postupcima i donesenim odlukama i praksi

AZTN-a. Predstavници AZTN-a nastupaju u medijima te imaju kontakte s novinarima. AZTN izdaje publikacije i edukativne brošure te sudjeluje na seminarima o specifičnim temama iz područja zaštite tržišnog natjecanja i nepoštenih trgovačkih praksi. Tijekom 2019. godine objavljeno je jedanaest (11) mjesečnih informativnih biltena AZTN-a u elektroničkom obliku - AZTN Info, koji donosi detaljnije informacije o odlukama i drugim aktivnostima AZTN-a i njegovih stručnjaka te izvještava o najvažnijim rješenjima i razvoju komparativne prakse iz područja prava i politike tržišnog natjecanja u EU i svijetu.

Vezano uz sudsku zaštitu, protiv odluka AZTN-a valja napomenuti da protiv rješenja AZTN-a nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske (dalje u tekstu: VUSRH). VUSRH o tužbi protiv odluka AZTN-a odlučuje u vijeću od tri suca. U ovoj izvještajnoj godini, **VUSRH-a je donio pet (5) odluka kojim je odbio tužbene zahtjeve tužitelja i u cijelosti potvrdio odluke AZTN-a.**

AZTN-u je u 2019. godini zaprimio i u roku riješio devet (9) zahtjeva za pristup informacijama. Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2019. godinu je dostavljeno Povjereniku za informiranje te objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

Među **prioritetima AZTN-a u sljedećem razdoblju** bit će otklanjanje teških ograničenja tržišnog natjecanja, kao što je sklapanje zabranjenih sporazuma, prvenstveno horizontalnih sporazuma između izravnih konkurenata (kartela), koji nanose najveću štetu gospodarstvu i potrošačima. S obzirom na to da su karteli u pravilu tajni sporazumi, ključni izazovi koji kontinuirano stoje pred AZTN-om su kako otkriti kartel, odnosno kako saznati za njegovo postojanje te kako prikupiti čvrste dokaze o tome.

Također će se pažnja usmjeriti i na utvrđivanje zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika te kontrolu dopuštenosti koncentracija poduzetnika. U središtu aktivnosti ostaje i promicanje prava i politike tržišnog natjecanja, kroz pripremu mišljenja o sukladnosti nacrtu prijedloga zakona i drugih propisa s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, istraživanja tržišta i druge aktivnosti.

AZTN će nastaviti provoditi godišnje sektorsko istraživanje tržišta distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo, sektorsko istraživanje tržišta tiska te završiti sektorsko istraživanje u odnosu na digitalna tržišta, točnije tržište pružanja usluga online rezervacija smještaja u RH, započeto 2019. godine.

Radi pravilne, kontinuirane i usklađene primjene propisa EU-a o zaštiti tržišnog natjecanja, AZTN će u okviru Europske mreže tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (ECN), nastaviti aktivno surađivati s EK i tijelima nadležnim za zaštitu tržišnog natjecanja država članica EU-a. Na širem međunarodnom planu, AZTN će nastaviti suradnju sa OECD-om i ICN-om.

Predstojeće razdoblje značajno će obilježiti suradnja AZTN-a s resornim ministarstvima (Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta i Ministarstvo poljoprivrede), s kojima će se u okviru radnih skupina intenzivno raditi na izmjenama ZZTN-a i ZNTP-a, radi njihova usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a.

Poseban angažman AZTN-a u budućem razdoblju zahtijevat će i daljnja provedba ZNTP-a. Treba imati na umu da primarni cilj i svrha ZNTP-a nije kažnjavanje, već uspostava pozitivnog poslovnog ozračja, koje će donijeti uspostava poštenih trgovačkih praksi.

Međutim, kako bi se aktivnosti na području zaštite tržišnog natjecanja i zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom i dalje uspješno ostvarivale, neophodno je da AZTN zadrži, odnosno ojača svoju neovisnost i samostalnost u primjeni propisa te da za tu svrhu na raspolaganju ima dovoljne financijske i ljudske resurse.

Javna i politička svijest o koristima zaštite tržišnog natjecanja za gospodarstvo u cjelini i za potrošače, središnji je cilj koji će nas osnažiti u provođenju postupaka, što će pak stvarati kulturu tržišnog natjecanja i podizati svijest za postizanje naših strateških ciljeva osiguranja učinkovitog tržišnog natjecanja, poštovanjem relevantnih propisa iz nadležnosti AZTN-a.

Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2019. godinu, osim detaljnijeg prikaza sadržaja iz ovog sažetka, sadrži i tri priloga:

- PRILOG I. Odluke AZTN-a iz 2019. godine objavljene na mrežnoj stranici AZTN-a;
- PRILOG II. Odluke sudova iz 2019. godine objavljene na mrežnoj stranici AZTN-a;
- PRILOG III. Odluke o kažnjavanju iz 2019. godine objavljene na mrežnoj stranici AZTN-a.

Predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.

Zagreb, 7. srpnja 2020.